

πού συγκινήθηκε από τὸ χρωματικὸ πλοῦτο της. Μιλᾷ στὴν ψυχὴ της τὸ δέντρο, τὸ ἀρογιάλι, τὸ βουνό, ἢ κάθε χαριτωμένη γωνιά. Ζωντανὰς κι' ὀλόδροσες εἶναι στὰ ταμπλὼ οἱ ἀπαλὲς καλλιτεχνικὲς ἐντυπώσεις στὸ πρωταντίκρουσμα τῶν θεληγῆτρων τῆς φύσης. Ἄν και ἡ Δις Ἰωαννίδου τυρανεῖ τὴν ἐντύπωσὴ της μὲ πολλὴ μελέτη, τὰ ἔργα της διατηροῦν μιὰ φρεσκάδα μοναδική — τὴν ψυχικὴ της διάθεση.

Ἄπ' τὰ καλλίτερα ἔργα ποῦ ξεχωρίσαμεν εἶναι δυὸ τῆς Κεφαλῆνας ἀρ. 18 καὶ 20. ἔχουνε ἀρμονία χρωματικὴ καὶ ἀρχιτεκτονικὴ ἐπίζηλη· δίνουν μιὰ συγκίνηση αἰσθητικὴ πολὺ ἱκανοποιητικὴ.

Τὸ ταμπλὼ ἀριθμ. 31 «Παλαιὰ ἐκκλησία τοῦ Μυστρά» εἶναι δουλεμένο μὲ εὐχέρεια καὶ ἔχει συγκρατημένο λυρισμό. Ἡ δις Ἰωαννίδου ἔχει καὶ πολλὴ μέριμα τῆς λεπτομέρειας. Ὁ ἀριθμ. 24 «Καλύβη τοῦ Μοντενέγρου, Κέρκυρα», ἔχει μιὰ φινέτσα στὴν ἐκτέλεση μοναδική.

Ἡ καλλιτέχνηδα ἐκθέτει καὶ φιγούρες — ἓνα πορτραῖτο — τὸ ἄλεσμα τοῦ καφέ — κεφαλὴ — ὁ λουστρός — ὁ γοπατζῆς — ἡ Ἑλληνοπούλα. — Ἐμεῖς τὴν προτιμοῦμε στὸ τοπιό.

Ἡ Δις Ἰωαννίδου μᾶς παρουσιάζει καὶ μιὰ κουρτίνα μὲ δικὸ της βυζαντινὸ σχέδιο, ἀξιόλογα ἐργασμένη».

A.T.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

ΜΙΧ. Λ. ΡΟΔΑ «*Ἡ ὄργη τοῦ δάσους*», τρίπρακτο κοινωνικὸ δράμα. Ἀθήναι, Τύποις Ἐρμού 1929.

Τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ κ. Ροδά πρωτοπαίχτηκε στὸ θέατρο Κοτοπούλη στὶς 23 Σεπτεμβρίου 1927. καὶ τώρα τυπώθηκε σὲ βιβλίον. Σ' ἓνα ὥραϊο ἑλληνικὸ νησί ὅπου ὅπως πάντα ὑπάρχουν καὶ οἱ διαμάχες τῶν πολιτευομένων καὶ ἡ πεισματάρικη πάλη τῶν ἀντιθέτων σὲ φρονήματα ἀσπῶν, κρατᾷ τὴν ἀρχὴ στὰ χέρια του, — ὅταν ἀρχίζει τὸ ἔργο — ὡς πρόεδρος τῆς Κοινότητος, ὁ Ζάρκας. Μιὰ μεγάλη συμφορὰ ἀπειλεῖ τὸ νησί: Ἐνας γιατρός, ὁ Στρατῆς, μὲ μόρφωση καὶ νέες ἰδέες ὑποστηρίζει τὴ γνώμη νὰ στηθεῖ σανατόριο γιὰ τοὺς φυματικούς σ' ἓνα βουνὸ τοῦ νησιοῦ ποῦχει ἓνα θαυμάσιον δάσος, τὸ δάσος τοῦ Ἀράπη. Κατὰ μεγάλο μέρος τὸ δάσος αὐτὸ ἀνήκει στὸν Πρόεδρο Ζάρκα ποῦ μόλις τὸ μαθαίνει γίνεται θηρὸ μονάχου καὶ κατορθώνει νὰ ἐνωθεῖ μὲ τοὺς ἀντιπάλους του καὶ ἐχθρούς του, στοὺς ὁποίους λέει ὅτι μὲ τὸ σανατόριο κινδυνεύει ὅλη ἡ πολιτεία ἀπτὴν τρομερὴ ἀρρώστια. Στὴν πρώτη πράξη ὁ Ζάρκας ἔχει μιὰ μεγάλη συζήτηση μὲ τὸν γιατρό. Ὁ Στρατῆς προσπαθεῖ νὰ τὸν πείσει ὅτι κίνδυνος δὲν εἶναι τὸ σανατόριο ἀλλὰ σωτηρία — τόσοι ἀρρωστοὶ σγοπεθαίνουν μὲς στὰ ἀνθυγιεινά τους σπίτια — καὶ ὅτι πρέπει κι' αὐτὸς νὰ βοηθήσει γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ. Ὁ Ζάρκας ἐναντιώνεται μὲ ἐπιμονή, ὅπου στὸ τέλος ὁ γιατρός τοῦ λέει ὅτι τὸ διάταγμα δημοσιεύτηκε καὶ ὅτι τὸ δάσος ἀνήκει πιά στὸ σανατόριο. Ὁ Ζάρκας ὁρμᾷ νὰ τὸν πνίξει· στὶς φωνὲς μπαίνει ἡ κόρη του Λέλα ποῦ ἔχει μιὰ συμπάθεια μὲ τὸν γιατρό. Ὁ διάλογος εἶναι καλός. Ἀκολουθεῖ μιὰ συνομιλία γιατροῦ καὶ Λέλας. Ὁ γιατρός τὴν ἐγκαρδιώνει γιὰ τὸ ἔργο του πρὸς τὸ ὅποιο στὴν ἀρχὴ αὐτὴ φαίνεται δισταχτικὴ. Τῆς δείχνει τὸν πόνο τῶν ἀρρώστων, τῆς

λέει πώς στηρίζεται πολύ σ' εκείνη, πώς ο άνθρωπος αρματώνεται με την αγάπη και την πείθει να σταθεί στο πλάϊ του βοηθός του σκοπού του. Πατέρας και κόρη αρχίζουν τότε μιὰ νέα πάλη.

Ο Ζάρκας και όλοι οί κοινοτικοί και οί αντίπολιτευόμενοι πολεμοῦν μ' όλα τα μέσα τὸ σχέδιο τοῦ γιατροῦ ξεσηκώνουν τὸ λαὸ ἐνάγιά του. Τὸ σανατόριο ὁμως στήνεται μ' όλα αὐτά. Τὸ νησί ἀποφασίζει νὰ τὸ πολεμήσει ἔμμεσα. Νὰ μὴν πουλάει τὰ ἀπαραίτητα τρόφιμα γιὰ τοὺς ἀρρώστοις.

Ὑστερα ἀπὸ μιὰ σκηνὴ μὲ τὸν πατέρα της ἡ Λέλα φεύγει ἀπὸ σπῆτι καὶ πάει νὰ ζήσει στὸ σανατόριο ὅπου εἶναι ἀρρωστο καὶ ἓνα νόθο παιδί τοῦ πατέρ. της, ὁ Πέτρος. Ἡ πολιορκία συνεχίζεται. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ σανατορίου δέρονται ἀπ' τοὺς χωριανούς καὶ φεύγουν χωρὶς νὰ μπορέσουν νὰ φέρουν τροφή. Οἱ ἀρρωστοὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ γιατρὸ ἐπαναστατοῦν, καὶ ἀποφασίζουν μιὰ τέτοια κακιὰ καὶ ἀπάνθρωπη πολιτεία νὰ τὴν κάψουν. Ξεκινοῦν ἓνα βράδυ χωρὶς νὰ μάθει ἡ Λέλα τὸν πραγματικὸ σκοπὸ τους, κατεβαίνουν στὴν πόλη καὶ βάζουν φωτιά. Ὅταν ἐπιστρέφουν ὁ γιατρὸς λέει στὴ Λέλα. «Στάχτη τέτοια πολιτεία. Στὰ ἐρείπιά της θὰ χτίσουμε μιὰ νέα πολιτεία». Ἡ Λέλα σωριάζεται. Μέσα σ' ὅλους ἦταν καὶ ὁ πατέρας της. Καὶ τὸ ἔργο τελειώνει μὲ τὴν τραγικὴ μὰ καὶ δικαιολογημένη ὀργὴ τοῦ δάσους».

Τὸ δράμα αὐτὸ εἶναι καὶ ἀπὸ κείνα πού διαβάζονται μὲ ἐνδιαφέρον. Στὴ σκηνὴ πιστεύομε θὰ στέκεται καλά, γιατί εἶναι θεατρικὸ, μ' ὅλο πὸν τὰ ἰδεολογικὰ ἔργα δὲν εἶναι pièces à effet. Οἱ δραματικὲς του σκηνὲς δεμένες καὶ ὁ διάλογος γενικὸ καλοβαλμένος. Οἱ συζητήσεις τῶν κοινοτικῶν λίγο κουραστικὲς, μὰ σὲ πόσα μεγάλα ἔργα του ὁ Ibsen δὲν ἔχει ἀτέλειωτες τέτοιες συζητήσεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΓ. ΣΑΒΒΑ «Παπποῦς», (κοινωνικὸ μονόπρακτο)

Πολὺ καλογραμμένο καὶ ψυχολογημένο τὸ θεατρικὸ μονόπρακτο τοῦ κ. Ν. Σάββα. Ἡ ὑπόθεσή του ἀπλή, ἡ ἀτμόσφαιρά του ἀληθινὴ Ἕνας τραπεζίτης ξελογιάζει, ἢ μάλλον σχετίζεται τὴν κόρη τοῦ σ αθμάρχη. Αὐτὴ φεύγει μαζύ του. Ὁ πατέρας της μὲ μιὰ δύναμη ψυχικὴ χαρακτηριστικὴ πολιτισμένου φτωχοῦ ἀνθρώπου δέχεται τὴν κατάσταση καὶ σιωπᾶ. Δὲν τὸν ξέρει τὸν ἄνθρωπο πὸν πῆρε τὴν κόρη του, κι ὁμως μένει τραβηγμένος. δὲν τρέχει νὰ φωνάξει καὶ νὰ ζητᾶ τὴν τιμὴ του. Ὑποφέρει καὶ υπομένει. Ἀγαπηθῆκανε τὶ νὰ γίνεῖ. Ὅταν σὲ λίγους μῆνες ἡ κόρη του γυρίζει ἀπὸν φίλο πὸν τῆς ἔδειξε πὸς τῆ βαρέθηκε, ἔγγυος χωρὶς κἂν νὰ τῷ χει πει στὸν Γιώργο της, ὁ πατέρας τῆ δέχεται. Θὰ τῆ ζήσει αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της. Περνοῦν λίγοι μῆνες Ὁ τραπεζίτης μιὰ μέρα μαθαίνει πὸς ἔχει παιδί καὶ ἔρχεται μὲ τὴν πρόθεση νὰ τὸ πάρει. Ὁ παπποῦς τότε ὀργιεύει. Τοῦ λέει πὸς τὸ παιδί ἂν τὸ θέλει μιὰ μόνη λύση ὑπάρχει. Νὰ πάρει τὴ μητέρα. Ὁ Γιώργος προβάλλει ὑποχωρώσεως οἰκονομικὰς κλπ. Ὁ παπποῦς θυμώνει, τὸν βρίζει. Βγαίνει ἡ Δώρα καὶ τοῦ λέει: «Πατέρα σιγά, θὰ ξυπνήσει τὸ παιδί» καὶ λιποθυμᾷ ἀπτὴ συγκίνηση. Εἶχε παρακολουθήσει ὅλη τὴν κουβέντα. Ἡ Δώρα φωνάζει τὸ Γιώργο στὴν κούνια. Αὐτὸς συγκινεῖται. Συμπαθεῖ τῆ Δώρα πονάει τὸ παιδί, καὶ τῆ γυρεύει γιὰ γυναῖκα του. Τὸ ἔργο εἶναι ὠραία βαλμένο, λεπτὰ παρουσασμένο. Οἱ τόποι ἀληθινοί, ζωντανοί.

Μᾶς φαίνεται πὸς ὁ κ. Σάββας ἔχει πολὺ ταλέντο ὡς θεατρικὸς συγγραφέας. Χώρα ἀπὸ καλὸ γράψιμο τοῦ ἔργου του φαίνεται νὰ ξέρει καλὰ ἀπὸ σκηνὴ. Ψυχολογεῖ καὶ περιγράφει μὲ πολὺ ἀπλό καὶ χαριτωμένο τρόπο.

A. T.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΒΑΣΟΥ ΧΑΝΙΩΤΗ «Τὸ βιβλίον τῆς ἀγάπης» λυρικοὶ στίχοι.
Ἐκδοση Περιοδικοῦ «Μουσικὰ χρονικά» Ἀθήνα, Ἰεκέμβριος 1929.
ΓΙΑΝΝΗ ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗ «Μυστικὲς ἡμέρες» Ἐκδοτικὴ Ἐταιρεία Α. Μ. Κοντομαρῆς καὶ Σία, Ἀθήνα, 1929.
ΘΩΜΑ ΛΑΛΑΠΑΝΟΥ «Βήματα στὴ Χλ'η» 1930. Ἀθήνα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΦΥΛΛΑΔΙΑ

«Νέα Ἐστία» τεύχη 1 καὶ 15 Φεβρουαρίου.

Ἀπὸ τεύχος τῆς 1ης Φεβρουαρίου ξεχωρίζομε τὸ διήγημα τοῦ κ. Ραζέλου «Μαξιμώ».

Στὸ τεύχος τῆς 15 Φεβρουαρίου δημοσιεύεται ποίημα τοῦ κ. Στασινοπούλου «Γαλήνη», ἓνα διήγημα τοῦ κ. Θράσου Καστανάκη «Τὸ κορίτσι θὰ ἦτανε βέβαιο», καὶ ἓνα τοῦ Γιάννη Μοναχοῦ «Χαραυγὴ», πολὺ χαριτωμένο. Πεζὰ τραγούδια τοῦ κ. Μιχ. Ροδά. Ὁ Ἄλκης Θρύλος γράφει γιὰ τὸ θέατρο καὶ ἀναφέρει τὸν θίασο πού ἔκανε ἡ Ἄλικη στὴν Ἀθήνα. Ἐπαιξε τὸ: «εἶναι ἔνοχος ὁ Πάρκερ;» τοῦ Chuer Rice. Ἡ παράσταση ἦταν φαίνεται ἰκανοποιητικὴ ἀσθητικὰ.

«Πρωτοπορία» Τεύχος Φεβρουαρίου. — Διαβάσαμε τὸ μονόπραχτο δράμα τοῦ κ. Φώτου Γιοφύλλη «Φετίχ» πὸν πρωτοπαχτικῆ στὴν «Ἀλάμπρα» στίς 10 Αὐγούστου 1915. Τὸ περιοδικὸ δημοσιεύει μέρος τῆς ὀμιλίας τοῦ κ. Βλιζιώτη (Καθηγητὴ τοῦ Γυμνασίου Χίου) στὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο τοῦ Ψυχάρη πὸν ὀργάνωσαν στὴ Χίο ὁ «Φιλολογικὸς Ὀμιλος» καὶ ὁ «Καθηγητικὸς Σύλλογος». Βρίσκομε καὶ διήγημα τοῦ Καίριου νέου Γιάννη Χατζηαντρέα «Μεσημεριάτικο» μὲ κάπως βιασμένη νεωτερίζουσα προσπάθεια. Ἐνα ὁμορφὸ ποίημα τοῦ Θ. Πιερίδη, λίγο καβαφικῆς τεχντροπίας. Γιὰ τὸν «Πρωτομάστορα» τοῦ Καλομοίρη γράφει ἡ Σοφία Οἰκονομίδη, στὴ Μουσικὴ στήλη.

«Ἰόνιος Ἀνθολογία» Ἰανουάριος — Φεβρουάριος — 1930. Ὁ κ. Διον. Ζακυθινὸς γράφει, μὲ συνέχεια, γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Λασκαράτου. Ἡ κ. Μ. Μινώτου ἔχει μελέτη «Ἡ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου στὴ Βενετσιάνικη ποίηση». Ὁ κ. Στρατῆς Μυρβήλης δημοσιεύει ἓναν ὕμνο γιὰ τὸν τεχνίτη «Τὸ τραγούδι τῆς γῆς».

«Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησης» Ἰανουάριος — Φεβρουάριος 1930. Ποίημα Ἀπ. Μαρμελή «Γιὰ ποιούς». Στὴ θεατρικὴ στήλῃ ὁ κ. Πράτσικας γράφει γιὰ τὶς παραστάσεις τῆς Σ. Σορὲλ στὴν Ἀθήνα καὶ εἰδικὰ γιὰ τὸν «Μισάνθρωπο» τοῦ Μολιέρου. Διήγημα τοῦ κ. Ν. Σαράβα «Ἡ κυρία δὲ δέχεται». Δημοσιεύονται δυὸ ἐπιστολὲς τοῦ Ψυχάρη πρὸς τὸν κ. Δημ. Ζωγράφου. Σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὰς ὁ Ψυχάρης ἀναφέρει ὀνόματα λογοτεχνῶν πὸν μεταχειρίζονται τὴν ψυχαρακὴ γλῶσσα — Πάλλης, Ἑφταλιώτης, Βλαστός, Παλαμᾶς, Γκόλφης, Ταγκόπουλος, Παρορίτης Πορωίτης — καὶ ὁ κ. Δ. Ζωγράφος σχολιάζοντας τὰ λεγόμενα τοῦ Ψυχάρη βρῖσκει ὅτι οἱ λογοτέχνες αὐτοὶ εἶναι ἄγνωστοι (!) ἀπολύτως ἄγνωστοὶ μάλιστα....!!

Τὸ τεύχος τῆς «Ἐρρενας» τοῦ Δεκεμβρίου 1929 εἶναι μιὰ πραγ-